

KKI
ELEMZÉSEK

E-2020/86.

**Joe Biden és Donald Trump
külpolitikájának összehasonlítása**

A Foreign Policy Comparision between
Joe Biden and Donald Trump

VARGA GERGELY – ISABELLE COLF

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás

Szöveggondozás és tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Varga Gergely – Isabelle Colf, 2020.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2020.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.E-2020.86>

Összefoglalás: Az amerikai elnökválasztás homlokterében a koronavírus-járvány, a járvány miatt gazdasági kihívások, valamint a progresszív és a konzervatív Amerika ideológiai vitái állnak. Az előbbi belpolitikai jellegű kérdéseknek van nemzetközi kihatása, ám a világ kormányai talán ennél is jobban követik a jelöltek külpolitikai programját, és a majdan megválasztott elnök várható nemzetközi lépéseit. Az elemzés célja Donald Trump és Joe Biden külpolitikai világképének összefoglaló jellegű áttekintése az elméleti alapokból kiindulva, a legfontosabb prioritások áttekintésén keresztül, egyes aktuális regionális kérdésekig bezárólag.

Kulcsszavak: világkép, Donald Trump, Joe Biden, külpolitikai program

Abstract: *At the forefront of the U.S. presidential election is the coronavirus, the economic challenges posed by the pandemic, and the ideological debates between progressive and conservative America. Although all these domestic issues have international implications, however, governments around the World are perhaps even more closely following the candidates' foreign policy agenda and the expected international policies of the future president. The aim of this analysis is to provide an overview of Donald Trump's and Joe Biden's foreign policy worldview, beginning with a theoretical background, following through an overview of key priorities to some current regional issues.*

Keywords: *policy worldview, Donald Trump, Joe Biden, foreign policy agenda*

TRUMP-ELNÖKSÉG KÜLPOLITIKÁJA

ÁLTALÁNOS KÜLPOLITIKAI ALAPELVEK

„Értékelvű” realizmus ([principled realism](#)): Önmeghatározása szerint a Trump-kormányzat értékelvű realista külpolitikát folytat. Ennek értelmében a nemzetközi kapcsolatokban a nemzetállamok közötti hatalmi versengés a meghatározó, ebből kifolyólag a konfliktusok és érdekellentétek a nemzetközi rendszer természetes részét képezik. Mindemellett az Egyesült Államok közös célok, érdekek és értékek mentén együtt kíván működni más nemzetekkel. Összességében a külpolitikai cselekvést alapvetően nem ideológiai megfontolások, hanem az eredményesség vezérli, ami annyiban normatív érték is, hogy az a nemzeti érdek érvényesítését mozdítja elő.

„America First”: Az amerikai külpolitika vezérlőelve a nemzeti érdek érvényesítése és az [amerikai szuverenitás](#) védelme a nemzetközi térben. A nemzeti érdekérvényesítést legitim és szükségszerű célkitűzésként fogalmazza meg, másrésről

hangsúlyozza, hogy a nemzetközi intézményekhez és nemzetközi egyezményekhez a nemzeti érdekek és a nemzeti szuverenitás érvényesülésének mentén igazodik. Hangsúlyos szerepet kap az amerikai érdekek érvényesítése a kereskedelempolitikában, az Egyesült Államok számára kedvezőbb kereskedelmi mérlegek kialakítására, ebben protekcionista intézkedésektől sem riad vissza (vámháború).

Unilateralizmus: Az Egyesült Államok nemzetközi kapcsolatait és olykor a nemzetközi rendszert alapvetően befolyásoló [egyoldalú amerikai külpolitikai döntések](#), rendszerint az érintett nemzetközi part szövetségesekkel és partnerországokkal megfelelő konzultáció nélkül, vagy azok sikertelensége ellenére.

Tranzakcionalizmus: A nemzetközi partnerekkel való kapcsolatokban a [gazdasági szempontok](#) és rövidtávú nemzeti érdekek erőteljes érvényesítése, a politikai és biztonsági kérdések összekapcsolása gazdasági és kereskedelmi kérdésekkel.

KÜLPOLITIKAI PRIORITÁSOK

A Trump-adminisztráció külpolitikai figyelmének középpontjába földrajzi és tartalmi tekintetben is [Kína](#) került, ezen belül különös hangsúllyal a kínai-amerikai gazdasági kapcsolatrendszer és erőviszony alakulása. A kormányzása első három évében már megmutatkozó tendenciát tovább erősítette a 2020 elején kitört koronavírus-járvány, és az azzal összefüggő konfliktusok Kínával. Folytatódott a kelet-ázsiai térség fokozatos felértékelődése az amerikai külpolitikában Kínával összefüggésben, ugyanakkor ez jelentős részt az ázsiai szövetségesekkel (Japán, Dél-Korea), a védelmi teherviseléssel összefüggő vitákban öltött testet.

A [kereskedelempolitika](#) más regionális relációkban, így az észak-amerikai szomszédokkal és a transzatlanti viszonyrendszerben is meghatározó nagypolitikai kérdéssé vált. A külpolitikai napirenden egyre nagyobb jelentőséget kap a fegyverkezés, valamint azzal összefüggésben a fegyverzetkorlátozási szerződések felmondása, illetve bizonytalan jövője. Az amerikai politika fő célja a rivális nagyhatalmakkal, elsősorban Kínával szembeni amerikai katonai fölény megtartása. Az előbbiekhöz képest a klímaváltozás kérdése látványosan háttérbe szorult a Trump-elnökség alatt.

Kampányígéretéhez híven a Trump-kormányzat elődjeihez képest kevesebb erőforrást és figyelmet fordít a [Közel-Keletre](#), az Iránnal kieleződött konfliktus ellenére is. Szíriában és Irakban csökken az amerikai jelenlét, Afganisztánban kézzelfogható közelségbe került az amerikai és NATO erők kivonulása, a Perzsa-öböl térségében az iráni provokációk és egy-egy látványos amerikai katonai művelet ellenére a végsőkéig kerülni kívánja egy kiterjedtebb katonai konfliktus kitörését Iránnal. Izrael békamegállapodása az Egyesült Arab Emírségekkel és Bahreinnel ugyanakkor kétségtelenül jelentős diplomáciai eredménye Trumpnak, amely mérföldkőnek tekinthető az arab-izraeli kapcsolatokban, még akkor is, ha a megállapodás palesztin kérdés megoldását nem hozta sokkal közelebb.

A transzatlanti kapcsolatrendszerben a Trump-kormányzat prioritásai között a NATO relációjában a közös teherviselés kérdése – ezzel összefüggésben Trumpnak az amerikai elkötelezettséget megkérdőjelező vitatott kijelentései – és a kereskedelmi viták álltak. Az Oroszországgal kapcsolatos NATO stratégia – a szövetség keleti szárnyának megerősítése, szankciós rezsim fenntartása – fontos részét képezte a kormányzat politikájának, ám az amerikai elnök kerülte a Putyinnal való konfrontáció kiéleződését, másrészt az Oroszország-stratégia legfontosabb pontjaiban jelentős összhang volt az európai szövetségesekkel.

A TRUMP-KORMÁNYZAT ÉS A TRANSZATLANTI KAPCSOLATRENDSZER

A transzatlanti kapcsolatokat jelentős bizalmi válság terheli. A fősodorba tartozó európai percepciókban Trump egyoldalú, a szabályalapú nemzetközi rendszert aláásó politikát folytat (nemzetközi egyezmények felmondása, konzultáció hiánya, protekcionizmus). Az amerikai fél szerint viszont az európaiak elégtelen védelmi tehervállalása, az USA számára előnytelen kereskedelmi politikája és a rivális hatalmak felé tanúsított megengedő magatartása (Kína, Oroszország, Irán) felelős a megromlott viszonyért, amit csak tovább fokozott a koordináció és együttműködés hiánya a koronavírus-járvánnyal összefüggésben. A Trump-adminisztráció továbbra is kritikus marad az Európai Unióval szemben, illetve mellőzni fogja, ahol lehetséges. Fennmaradnak az ellentétek a klímaváltozás, a nemzetközi intézmények és normák szerepe nemzetközi gazdasági rezsim kérdéseiben. Washington kapcsolatai az Európai Unió két vezető államával, Németországgal és Franciaországgal várhatóan nem javulnak belátható időn belül. Németországgal a kereskedelmi kérdések és a NATO kötelezettség-vállalások maradnak a viták középpontjában, Franciaországgal az USA közel-keleti politikája és az EU stratégiai autonómiájával kapcsolatos viták élezik változatlanul a két ország viszonyát.

A Trump-kormányzat lépéseket tett abba az irányba, hogy szorosabban működjön együtt az EU-val a Kínával szembeni politika koordinációjában. Az amerikai-európai együttműködést elősegítheti, hogy az EU tagállamainak többsége, valamint a meghatározó uniós tagállamok kritikusabb Kína-politika irányába mozdultak el. Ugyanakkor a Kína-politikát illetően jelentős különbségek maradnak, ráadásul a transzatlanti viszonyrendszert számos egyéb kérdéskör is terheli. Gazdasági kérdések vonatkozásában a kereskedelem-politika és egyes óriásvállalatok adózási kérdése (tech-vállalatok) kiemelt figyelmet fog kapni a kétoldalú kapcsolatokban. Donald Trump újraválasztása esetén e kérdések körüli ellentétek kiéleződhetnek, megterhelve a kétoldalú gazdasági és politikai kapcsolatokat minőségét. A gazdasági és kereskedelmi kérdések transzatlanti relációjában általában az EU főáramával megegyeznek a magyar érdekek.

Az amerikai-orsz kapcsolatokban jelentős változás nem várható, a meglévő konfliktusok (Kelet-Ukrajna, Krím, NATO-orsz ellentétek, fegyverkezés) feloldása rövid távon nem várható. Ennek függvényében a Trump-adminisztráció

a kelet-európai amerikai katonai jelenlét fenntartására fog törekedni, adott esetben további katonai egységeket és/vagy képességeket csoportosíthatnak át Nyugat-Európából. A stratégiai fegyverek csökkentésére vonatkozó egyezmény (START) közelgő lejárta és újratárgyalása előtti akadályok miatt kiéleződhetnek a fegyverkezéssel kapcsolatos ellenétek.

A Trump-kormányzat franca-német páros ellensúlyozására továbbra is erős kapcsolatokat kíván ápolni az Egyesült Királysággal és a közép-európai térség országaival, benne kiemelten Lengyelországgal. Az EU megosztására, gyengítésére irányuló amerikai törekvésekben az Egyesült Királyság kiválásával felértékelődik Közép-Európa szerepe, ám ez nem lesz egyenértékű a szigetországgal való korábbi együttműködéssel (közös angolszász gyökerek, speciális katonai biztonsági együttműködés, gazdasági és katonai erőforrások).

Az amerikai befolyás és jelenlét kelet-európai fenntartása az orosz és kínai befolyás ellensúlyozása miatt továbbra is célkitűzés marad. Ebben a kontextusban a Trump-kormányzat Kelet-Európa politikájában kiemelt szerepet fog kapni a Három Tenger Kezdeményezés és az energia-politika. Az amerikai külpolitika egyre erőteljesebb nyomást fog gyakorolni a térség országait a HTK-ban való aktív közreműködésre, illetve a HTK preferálását alternatív (kínai, orosz) gazdasági projektekkel szemben. Számítani lehet az amerikai-török kapcsolatok további romlására regionális geopolitikai érdekütközések miatt (szíriai háború, Földközi-tenger keleti medencéje, líbiai polgárháború), ám a Trump-kormányzat nem kívánja kiélezni a feszültséget, demokrácia/jogállamisági kérdések továbbra sem lesznek meghatározók az amerikai-török kapcsolatokban.

JOE BIDEN KÜLPOLITIKAI VILÁGKÉPE

ÁLTALÁNOS KÜLPOLITIKAI ALAPELVEK

Liberalizmus: A nemzetközi kapcsolatokban is érvényesül a [progresszív szemlélet](#), miszerint a nyugati liberális értékeket tükröző „haladó” intézményeken és normákon keresztül a világ igazságosabbá és biztonságosabbá tehető. A liberális, progresszív világkép-értelmezés szerinti demokrácia, jogállamiság, az emberi jogok védelme a politikai üzenetek szintjén különös hangsúlyt kapnak a Biden-féle külpolitikában, a politikai kommunikáción túli gyakorlati külpolitikai lépéseket tekintve azonban pragmatikus marad, megtartva Trump eredményeit, egyúttal építkezve az Obama-kormányzat kudarcából levon tapasztalatokból. A normatív, ideológiai szempontok az amerikai reálpolitikai érdekekkel való megegyezés esetén az amerikai nyomásgyakorlás ideológiai igazolásaként jelennek majd meg, de a külpolitika érdekvezérelt marad. A globális kihívásokat tekintve jelentős súlyt kap majd a szabadkereskedelem, a fegyverzetkorlátozás, a klímavédelem kérdése, a kereskedelmi kérdésekben azonban a teljes liberalizáció támogatásához, átfogó szabadkereskedelmi egyezményekhez (TTIP, TTP) nem fog visszatérni.

„**Szabad világ**” védelme: Míg korábban a liberális világrend védelme irányítúként szolgált a demokrata adminisztrációk számára, az unipoláris világrend és a liberális nemzetközi rendszer hanyatlása és lebénulása Amerika nemzetközi szerepének és ambícióinak újradefiniálását teszi szükségessé. Ebben a kontextusban Amerika [nemzetközi vezető szerepe](#) és a szabad nemzetközi rendszer jegyeinek megléte korántsem magától értetődő, ezek érvényessége globális és regionális szinteken megkérdőjeleződött. Ugyanakkor az USA-nak erőteljesebben fel kell lépnie a [tekin-télyelvű politikai rendszerek](#) nemzetközi térfoglalásával szemben, mind egyes régiókat vagy országokat, mind a nemzetközi intézményeket illetően. Kiemelt szerepet kap ebben az USA-val szövetséges európai és kelet-ázsiai országok „védelme” a kínai és orosz befolyástól. Biden percepciójában ugyanis növekvő erőforrásaik, gazdasági és katonai kapacitásaik, valamint technológiai lehetőségeik révén Kína és Oroszország jelentős fenyegetést jelentenek a nemzetközi rendszerre és a szabad világra. Mindez nem jelenti a Clinton- vagy a Bush-kormányzat szabadság agendájának és a demokrácia-terjesztés (katonai erővel történő) visszatérését, ám a normatív szempontok erőteljesebb hangsúlyt fognak kapni az amerikai külpolitikában, különösen azon országok esetében, ahol az Egyesült Államoknak nagyobb mozgástere van függőségi kapcsolatok miatt, így egyes szövetségesek irányába.

Szelektív multilateralizmus: Az Egyesült Államok nemzetközi érdekérvényesítő képességét növeli a partnerországokkal, különösen az értékalapon is szerveződő hagyományos szövetségesekkel (EU, angolszász országok, kelet-ázsiai szövetségesek) való együttműködés.

VÁRHATÓ KÜLPOLITIKAI PRIORITÁSOK BIDEN-ELNÖKSÉG IDEJÉN

Egy esetleges Biden-adminisztráció esetén a tekintélyelvű nagyhatalmakkal szembeni erőteljesebb fellépés és a „szabad világ” [intézményi és normatív](#) megerősítése várható. Ennek a külpolitikai agendának a középpontjában szintén Kína hatalmi törekvéseinek korlátozása áll majd. Ebben a kelet-ázsiai térség további felértékelődése a Közel-Kelet és Európa viszonylatában szintén tapasztalható lesz.

Prioritást fog élvezni a hagyományos [szövetségesekkel és partnerországokkal](#) való intenzívebb koordináció a globális és regionális kérdésekben egyaránt, ebben a tekintetben a G7 és az esetlegesen létrejövő „D10” formáció jelentős szerepet kaphat. A szorosabb együttműködés egyik kiemelt célja a demokratikus berendezkedésű szövetségesekkel a Kínával, Oroszországgal és általában tekintélyelvű kormányokkal szembeni hatékonyabb fellépés. Európa viszonylatában különösen az EU, Németország és Franciaország irányába várható kísérlet intenzívebb transzatlanti koordináció kialakítására.

Jelentős figyelmet kaphat a klímaváltozás kérdése, a COVID-19 és hasonló pandémiák elleni hatékonyabb nemzetközi védekezés feltételeinek javítása, valamint a nemzetközi gazdasági és kereskedelmi rendszer reformja. A korlátlan

szabadkereskedelem támogatása helyett előtérbe kerül a versenyszabályozók (állami támogatások, szellemi tulajdon védelme, adóparadicsomok kérdése)

A közel-keleti amerikai jelenlét növelésére egy Biden-adminisztráció esetén sem lehet számítani. Szorosabb koordináció várható az európai szövetségekkel Irán irányába a maximális nyomásgyakorlás esetleges részleges felülvizsgálatával, azonban új nukleáris megállapodást csak további iráni engedmények mentén kötne. Kritikusabb hozzáállás várható viszont a térségbeli amerikai szövetségekkel (Szaúd-Arábia, Egyiptom, Netanjahu-kormány), stratégiai szakítás azonban egyik esetben sem várható.

A BIDEN-KORMÁNYZAT ÉS AMERIKAI-MAGYAR KAPCSOLATOK TRANSZATLANTI ÉS GLOBÁLIS KONTEXTUSA

Választási győzelme esetén Biden egyik első és legfontosabb külpolitikai lépése lesz az európai [szövetségekkel](#), főként Németországgal, Franciaországgal és magával az EU-val való kapcsolatok javítása. Az együttműködés fejlesztését a kétoldalú (NATO), regionális (Közél-Kelet) és globális kérdések (klímaváltozás, demokráciák védelme), valamint a Kínával folyó versengés miatt egyaránt szükségesnek fogja tartani az amerikai fél. Egy Biden-elnökség esetében is fennmaradnának az érdekkülönbségek számos kétoldalú és nemzetközi kérdésben. A NATO védelmi tehervállalás kérdése, Kínához és Oroszországhoz fűződő kapcsolatok ilyen konfliktusos területek lesznek, a Biden-kormányzat erős nyomást fog gyakorolni Európára az amerikai politikához való igazodásra.

Szorosabb együttműködés várható bizonyos tekintetben az EU-val, vagy Franciaországgal és Németországgal globális kérdésekben a klímaváltozás, a migrációs politika, a demokrácia/jogállamiság/emberi jogok nemzetközi érvényesítése, a nemzetközi kereskedelmi kérdések és a fegyverzetkorlátozási rezsim tekintetében. A [nemzetközi kereskedelmi](#) kérdésekben ugyanakkor nem várható a globalizációt erőteljesen támogató, a korábbi neoliberális szemlélethez való visszatérés, hangsúlyosabb szerepet fog kapni az amerikai gazdaság védelme (munkahelyek), a klímapolitika, a piactorzító állami gyakorlatok elleni fellépés. Ebben a kontextusban a transzatlanti kereskedelmi konfliktus enyhülésére igen, de az érdekütközések elmúlására nem lehet számítani. Közél-keleti regionális kérdésekben (iráni, izraeli-palesztin konfliktus, szíriai háború) a fősodratú európai (francia-német) álláspontokhoz közelebb kerül az amerikai külpolitika, de továbbra sem lesznek azonosak.

A transzatlanti kapcsolatokkal összefüggésben is hangsúlyosabb szerepet fog kapni a demokrácia és jogállamiság kérdése, különösen egyes közép-európai országok (Magyarország) irányába fogalmazva meg azt elvárásként. A normatív kérdések a meglévő geopolitikai érdekellentétek mellett

az amerikai-török kapcsolatokban is jelentősebb szerepet kaphatnak, ami utat nyithat egy konfrontatívabb amerikai politikának Ankara irányába, jelentősen befolyásolva ezzel a NATO működését is.

ÖSSZEHASONLÍTÓ TÁBLÁZATOK

1. Táblázat.

Külpolitikai álláspontok összehasonlítása egyes regionális kérdésekben

Donald Trump	Joe Biden
EU	
<ul style="list-style-type: none"> • Az EU-t gazdasági tekintetben Kínához hasonló olyan versenytársnak tekinti, amely az Egyesült Államok számára előnytelen kereskedelmi kapcsolatok és az elégtelen védelmi teherviselés miatt visszaél az USA jóindulatával. • Az EU-t politikai értelemben is mellőzi, nem támogatja az Unió progresszív nemzetközi agendáját (klímavédelem, szabadkereskedelem, ENSZ-rendszer Iráni nukleáris megállapodás), az Európához fűződő kapcsolatokban a bilaterális kapcsolatokat részesti előnyben, különös tekintettel Egyesült Királyságra, illetve néhány kelet-közép- és kelet-európai országra (Lengyelország, Románia, Baltikum), ám az EU meghatározó tagállamaival való rossz viszony (Németország, Franciaország). 	<ul style="list-style-type: none"> • Az EU-ra alapvetően partnerként tekint a globális kihívások és a rivális hatalmakkal szembeni fellépés tekintetében. • Ugyanakkor egy Biden-elnökség nem jelentené a korábbi évtizedek politikájához való teljes visszatérést, keményebb amerikai érdekvédelem várható az EU-val szemben is a nemzetközi kereskedelemben (USA-EU kereskedelem, WTO), Oroszország- és Kína-politika kérdésében. • Kieleződhetnek azonban a feszültségek egyes közép- és kelet-európai országokkal a jogállamiság/demokrácia és Kína-politikát illetően (Magyarország, Lengyelország).

NATO

• A NATO a gyakorlati működését, védelmi képességeit, készségét tekintve erősödött az elmúlt években, részben köszönhetően annak, hogy a Trump-kormányzat folytatta és kiterjesztette az Obama-kormányzat Európai Elrettentési Kezdeményezését. • A szövetség politikai kohéziója azonban igen gyenge, az európai szövetségesek – beleértve Egyesült Királyságot, Lengyelországot – bizalma az amerikai vezetésben alacsony, tekintettel az elnök egyes váratlan külpolitikai lépéseire és nyilatkozataira. • Újraélesztése esetén sem valószínű, hogy Trump kiléptetné az USA-t a NATO-ból, azonban a szövetség politikai relevanciája számos nemzetközi biztonsági kérdésben tovább gyengül.	• A NATO politikai kohéziója összességében erősödni fog, Biden nyilatkozatok szintjén is elkötelezettséget fog mutatni az ötödik cikkely változatlan érvényességéről, az EDI és a bilaterális védelmi együttműködési formák (pl. USA-Lengyelország) folytatódni fognak. • A védelmi kiadások emelésére vonatkozó amerikai nyomásgyakorlás megmarad, továbbá erőteljes nyomásgyakorlás lesz a Kína-ellenes politika beemelésére a NATO-ba, valamint a NATO-Ukrajna együttműködés támogatására.

Oroszország

• A Trump-elnökség Oroszország politikáját egyfajta kettősség jellemzi. A szankciós rezsím szigorodott, az amerikai katonai jelenlét Kelet-Európában bővült, a stratégiai fegyverek terén mutatott amerikai védelmi politika keményebb lett (INF, Open Skies felmondása, nukleáris arzenál modernizációja, védelmi költségvetés emelkedése). • Ugyanakkor Trump számos alkalommal politikai gesztusokat tett Putyin felé, és a politikai kommunikáció terén látványosan kerülte azt a fajta erőteljes, személyes konfrontációt az orosz elnökkel, amit más vezetőkkel szemben megenged magának. • A részleges amerikai csapatkivonás Európából és az amerikai-orosz konfrontáció alacsony szinten tartása a politikai kommunikáció szintjén arra enged következtetni, hogy az elnök nem számol a NATO-orosz konfliktus kiéleződésével. • A Kína ellenes politikában azonban továbbra sem számol Oroszországgal, mint partnerrel.	• Összességében maradna a szankciós, és az Oroszország elszigetelésére irányuló amerikai politika, tekintettel a Kongresszus kétpárti orosz-ellenes beállítottságára. • Ugyanakkor nem zárható ki egy, a hajdani „reset-hez” hasonló próbálkozás, szankciók rugalmasabbá tételével, diplomáciai párbeszéd intenzívebbé tételével, különös tekintettel arra, hogy előmozdítsák a fegyverzetkorlátozási rezsím megújítását és néhány regionális konfliktusban az álláspontok közelítését (pl. Irán, Líbia). • A Biden-adminisztráció esetén feltételezhetően fennálló amerikai-orosz stratégiai és ideológiai ellentétek miatt azonban nem várható olyan fajta közeledés, mint annak idején (1972) Kissinger Kína-diplomáciája a Szovjetunió ellenében.

Kína	
<ul style="list-style-type: none"> • Trump újraválasztása esetén vélhetően kiújulna a kereskedelmi háború Kínával, tekintettel az amerikai-kínai kapcsolatokban meglévő feszültségekre. • A 2020 januárjában tető alá hozott megállapodás ideiglenes tűzszünetnek tekinthető, hiszen a konfliktus alapját képező kérdéseket (vitatott állami támogatások, szellemi tulajdon védelme, árfolyam) az nem rendezte. • Az USA tovább folytatná a „szabad hajózás” biztosítását szolgáló katonai műveleteit, és a térségben állomásozó erőinek fokozatos erősítését.	<ul style="list-style-type: none"> • Biden a Kínával szembeni fellépésben erőteljesebb együttműködést szorgalmazna különösen a távol-keleti szövetségeseivel, Japánnal és Dél-Koreával, illetve Ausztráliával. • Ebben a kontextusban a kereskedelmi kapcsolatok erősítését is szorgalmazná: a TPP felélesztése nem valószínű, ám egy hasonló multilaterális (burkoltan Kína-ellenes) csendes-óceáni kereskedelmi megállapodás felvetése nem lenne meglepő. • Jelentősebb hangsúlyt kapnának továbbá az emberi jogi kérdések (ujgurok, Hongkong) a Kínával való viszonyban.
Izrael	
<ul style="list-style-type: none"> • Trump a korábbi amerikai adminisztrációkhoz képest is erőteljesebb Izrael-barát politikát folytatott, újraválasztása esetén ez folytatódni fog. • Az izraeli-palesztin konfliktust illetően ez lényegében Netanjahu érdekeinek erőteljes figyelembevételét fogja jelenteni.	<ul style="list-style-type: none"> • Biden kritikusabb lenne Izraellel szemben, erőteljesebb amerikai nyilvános kritikákra is lehet számítani vitatott izraeli lépések esetén. • Továbbá együttműködőbbnek mutatkozna az Abbasz-féle palesztin vezetés irányába, visszaállítva az amerikai támogatásokat a palesztin szervezetek felé. Ugyanakkor a Trump-kormány szimbolikus lépéseit nem vonná vissza, és továbbra is cél maradna az izraeli katonai fölény biztosítása.

Irán	
<ul style="list-style-type: none"> • A Trump-kormányzat folytatná az Irán gazdasági ellehetetlenítésére és politikai elszigetelésére irányuló „maximális nyomásgyakorlás” politikáját. • A JCPOA helyett csak az Egyesült Államok számára jóval kedvezőbb, Irán rakéta programjára és regionális politikájára is vonatkozó megállapodás megkötésére nyitott. 	<ul style="list-style-type: none"> • A Biden-adminisztráció várhatóan kísérletet tenné a JCPOA iráni engedményekkel történő módosításokkal történő újjáélesztésére. • Az amerikai-iráni viszony mindemellett ellenséges marad.